

EXPUNERE DE MOTIVE

I. MOTIVUL ADOPTĂRII ACTULUI NORMATIV

Reglementarea juridică propusă intervine în scopul de a elimina o lacună semnificativă din legislația românească în materia protecției consumatorilor în procedurile de executare silită. În ciuda existenței unui cadru legislativ relativ cuprinzător în domeniul protecției consumatorilor și al procedurilor civile, legislația în vigoare nu reglementează în mod explicit și coeziv situația consumatorilor care se confruntă cu executări silite abuzive sau intempestive inițiate de către creditori.

Cerința de reglementare imediată se fundamentează pe constatarea insuficiențelor grave ale legislației actuale. Sistemul juridic românesc permite, în prezent, inițierea și derularea executării silite contra consumatorilor fără a se verifica în prealabil aspecte esențiale, cum ar fi proporționalitatea măsurii, caracterul excepțional al evacuării din locuință și existența unor alternative mai puțin intruzive. Această situație a generat cazuri numeroase în care executările silite au fost utilizate în mod abuziv sau prematur, în special în raport cu locuințele familiale ale consumatorilor, cu efecte devastatoare asupra persoanelor fizice și familiilor acestora.

Insuficiențele legislației în vigoare se manifestă, în principal, prin absența unor obligații explicite impuse creditorilor de a analiza situația debitorului consumator și de a-i propune măsuri alternative la executarea silită, cum ar fi reșalonarea obligațiilor sau refinanțarea. De asemenea, nu există o protecție specifică a locuinței familiei împotriva executării silite, iar instanțele nu sunt obligate să verifice din oficiu caracterul excepțional și proporțional al acestei măsuri extreme. Legislația actuală nu tratează în mod distinct executările silite inițiate cu rea-credință sau în scopuri contrare ordinii publice și bunelor moravuri.

Principiile de bază ale prezentei legi se întemeiază pe recunoașterea statului de drept democratic și social al României, așa cum este consacrat în Constituție. Obligația statului român de a ocroti familia constituie o expresie directă a impunerii unei responsabilități sociale către stat cu privire la protecția mediului familial și a locuinței, care sunt drepturi fundamentale. Legea se bazează, de asemenea, pe principiul proporționalității măsurilor de executare și pe obligația de a aplica soluții mai puțin intruzive și daunătoare pentru realizarea creanțelor, cu respectul demn pentru demnitatea persoanei umane.

Finalitatea propusă constă în instituirea unui cadru normativ care să echilibreze, pe de o parte, dreptul creditorului de a-și realiza creanța și, pe de altă parte, protecția convenită consumatorului, în special a casei sale de locuit și a stabilității sale personale și familiare. Legea

urmărește să prevină și să combată comportamentul abuziv al creditorilor în procedura executării silite și să impună o analiză riguroasă a proporționalității măsurilor de executare, cu accent particular pe protecția locuinței familiei, care constituie un bun esențial pentru existența fiecărei familii.

Elementele noi introduse prin prezenta lege constau, în principal, în: instituirea unei obligații exprese pentru creditorii de a analiza situația debitorului consumator și de a-i propune măsuri alternative la executarea silită; clarificarea și extinderea conceptului de executare abuzivă și intempestivă; stabilirea protecției specifice a locuinței familiei, inclusiv un termen de un an în care debitorul rămas fără locuință are dreptul să rămână în imobil pe timpul cât se asigură cu altă locuință; obligația instanțelor de a analiza din oficiu clauzele abuzive și comportamentul economic al creditorului în procedurile de încuviințare a executării; introducerea caracterului suspensiv al apelului împotriva hotărârii de încuviințare a executării pentru consumatori; obligația executorilor judecătorești de a sesiza serviciile de asistență socială în cazul evacuărilor care afectează minori și stabilirea unei perioade de treizeci de zile înainte de punerea în executare a evacuării.

Concluziile studiilor și cercetărilor efectuate demonstrează că, în numeroase cazuri, executarea silită a fost utilizată ca instrument de presiune pentru a forța consumatorii să accepte condiții economice inechitabile. Rapoartele reliefează că procedurile actuale de executare silită nu oferă suficiente garanții de protecție consumatorului și nu obligă instanțele să analizeze aspectele esențiale ale disproporționalității și abuzului.

Prezenta lege implementează, de asemenea, obiective și principii consacrate în doctrina și jurisprudența Internațională privind protecția consumatorilor și drepturile fundamentale, inclusiv dreptul la locuință și la viață familială, recunoscute în Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Implementarea acestor principii se aliniază cu tendințele actuale de consolidare a protecției consumatorului la nivel european și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a reafirmat importanța dreptului la locuință și la viață privată în cadrul familiei.

II. IMPACTUL SOCIOECONOMIC

Analiza impactului socioeconomic al prezentei legi evidențiază efecte pozitive semnificative asupra mediului social și asupra binelui general al cetățenilor, alături de impacturi modeste asupra mediului de afaceri.

Din perspectiva impactului social, legea contribuie la reducerea vulnerabilității categoriilor expuse riscului de pierdere a locuinței familiale, în special familiile cu venituri reduse și persoanele în dificultate economică care au contractat credite pe termen lung. Protecția proporțională a executării silite și obligația de a propune măsuri alternative conduc la

diminuarea fenomenului de excludere socială cauzat de evacuări forțate din locuință. Datele din alte state europene care au implementat protecții similare demonstrează că aceste măsuri reduc semnificativ rata cazurilor extreme de sărăcie și excludere socială asociate pierderii locuinței.

Efectele asupra stabilității economice a familiilor și a societății în general sunt de asemenea considerabile. Asigurarea unei locuințe stabile pentru familii permite o alocare mai eficientă a resurselor către educație, sănătate și alte necesități de bază, cu efecte pozitive asupra dezvoltării copiilor și a productivității economice generale. Reducerea cazurilor de pierdere a locuinței minimizează, de asemenea, presiunea asupra sistemelor de asistență socială și a serviciilor de urgență, eliberând resurse publice pentru alte domenii critice.

Impactul asupra mediului de afaceri, în special asupra instituțiilor de credit și furnizorilor de servicii financiare, este moderat și pozitiv pe termen lung. Obligația de a propune măsuri alternative la executarea silită și de a analiza mai atent situația debitorului consumator încurajează o gestionare mai responsabilă a portofoliilor de credite și promovează o cultură de management de risc mai sofisticată. Experiența din alte țări europene arată că instituțiile de credit care adoptă abordări proactice în gestionarea dificultăților de plată ale debitorilor obțin rate mai bune de recuperare a creanțelor. În consecință, deși inițial legea poate impune costuri administrative suplimentare creditorilor, pe termen mediu și lung, aceasta contribuie la o calitate superioară a portofoliilor de credite și la o mai bună sustenabilitate economică.

III. IMPACTUL FINANCIAR ASUPRA BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

Analiza impactului financiar asupra bugetului general consolidat relevă costuri minime și beneficii semnificative pe termen lung.

Costuri pe termen scurt: Implementarea legii va impune cheltuieli administrative pentru instanțe și executori judecătorești în vederea efectuării analizelor suplimentare și a verificărilor de proporționalitate prevăzute. Nicio cheltuială suplimentară majoră nu este anticipată pentru anul curent al implementării.

Beneficii pe termen scurt și mediu: Reducerea numărului de cazuri extreme de evacuare din locuință va conduce la diminuarea presiunii asupra serviciilor de asistență socială și a instituțiilor de plasament temporar pentru persoane fără adăpost. Datele din alte state europene sugerează că implementarea unor protecții similare poate reduce cazurile grave de excludere socială, economisind resurse publice considerabile.

Beneficii pe o perioadă de cinci ani: Se estimează că beneficiile nete vor fi pozitive, cu o economie netă pentru bugetul public, rezultate din reducerea necesității resurselor publice dedicate asigurării altor forme de asistență de urgență.

IV. IMPACTUL ASUPRA SISTEMULUI JURIDIC

Prezenta lege produce implicații semnificative asupra legislației în vigoare și asupra coeziunii sistemului juridic național și european.

Legislația propusă este integral compatibilă cu directivele europene în materia protecției consumatorului.

Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene a reafirmat, în mai multe hotărâri, principiul proporționalității și necesitatea unei analize riguroase a măsurilor extreme care afectează drepturile fundamentale, inclusiv dreptul la locuință. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului furnizează un cadru clar pentru necesitatea unei protecții speciale a locuinței familiale și a stabilității familiare. Prezenta lege se aliniază perfect cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului prin introducerea mecanismelor de verificare a proporționalității și excepționalității executării silită a locuinței familiale.

Modificările aduse legislației în vigoare sunt limitate și precise, fiind menite să clarifice și să limiteze aplicabilitatea unor dispoziții în raporturile consumator-creditor.

V. CONSULTĂRILE DERULATE

Elaborarea prezentei propuneri legislative a fost rezultatul unui proces consultativ amplu și incluziv, care a implicat mai multe categorii de specialiști și organizații interesate.

Specialiștii în drept au recomandat introducerea unor mecanisme de control mai strict al abuzurilor în procedurile de executare silită. Organizațiile de protecție a drepturilor consumatorului au subliniat necesitatea unei protecții sporite a locuinței familiale.

VI. ACTIVITĂȚILE DE INFORMARE PUBLICĂ

Promovarea și implementarea prezentei legi vor fi susținute de o strategie cuprinzătoare de informare și comunicare publică.

Activitățile de informare vor include publicarea unor materiale informative destinate consumatorilor și publicului larg, realizarea unor campanii de comunicare în mass-media și pe platformele digitale și implicarea organizațiilor de protecție a drepturilor consumatorilor în difuzarea informațiilor și în oferirea de consultanță.

VII. MĂSURILE DE IMPLEMENTARE

Implementarea prezentei legi va necesita o serie de măsuri instituționale și funcționale la nivelul administrației publice centrale și locale.

Serviciile publice de asistență socială vor trebui să analizeze situațiile familiale identificate în cazurile de executare a locuinței și să propună măsuri de sprijin adecvate, să asigure continuitatea suportului pentru familiile în dificultate și să se coordoneze cu instanțele judecătorești și cu executori judecătorești pentru asigurarea unor proceduri care respectă interesul superior al copilului.

Resursa umană și tehnică necesară pentru implementare este disponibilă în cadrul instituțiilor existente, deoarece legea nu necesită crearea unor noi structuri instituționale. Bugetul necesar pentru implementare este minim și se va încadra în resursele deja alocate acestor instituții. Termenul de treizeci de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României este rezonabil pentru pregătirea instituțiilor și pentru comunicarea obligațiilor noi către stakeholderii relevanți.

INIȚIATORI:

Deputat AUR George-Nicolae Simion

Deputat AUR Mihai-Adrian Enache

Deputat AUR Dan Tanasă

Deputat AUR Florin-Cornel Popovici

LISTA

Suținătorilor propunerii legislative – Lege privind protecția consumatorilor față de executările silite abuzive sau intempestive

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	BUTENA CUSTICĂ-JINCA	AUR	
2.	FACREA GABRIEL	AUR	
3.	GURLUI LIVIU - OCTAVIAN	AUR	
4.	PUSCĂȘU PETRE	AUR	
5.	MITREA DUMITRIANA	AUR	
6.	EUGENIE MIHAI	AUR	
7.	Valerescu Florin Bogdan	AUR	
8.	SORIN MUNCACIU	AUR	
9.	Constantinescu Aneta-Claudia	AUR	
10.	DASCĂLU CRISTINA ECRAMUELA	AUR	
11.	Lucian Florin PUSCĂȘU	AUR	
12.	BIRO DANIEL - RĂZVAN	AUR	
13.	CIORNEȘI ANIȘA - OVIDIU	AUR	
14.	BARȘAN TIBERIU CĂMĂRĂȘU	AUR	

LISTA

Suținătorilor propunerii legislative - Lege privind protecția consumatorilor față de executările silite abuzive sau intempestive

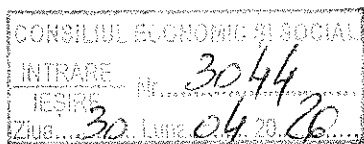
Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
15.	BORDIAN ALEXANDRU	AUR	
16.	IOSUB COSMIN TEODOR	AUR	
17.	DANCEA SILVIU	AUR	
18.	BANU GEORGE	AUR	
19.	POPESCU ANTONIU GABI	MUR	
20.	TILEA STRO	AUR	
21.	CALIN GHE. MATHIES	AUR	
22.	CHIRIAC PARACIAN	AUR	
23.	MUSAT LUCIAN	AUR	
24.	GHEORGHE IONEL	AUR	
25.	MEANU MIHAI	AUR	
26.	GHERASIM LAURA	AUR	
27.	PASCARIU MIHAI-COSMIN	AUR	
28.	BRUYASEEL RAMONA	AUR	

LISTA
 Susținătorilor propunerii legislative - „Lege privind protecția consumatorilor
 față de executările silite abuzive sau intempestive”

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1	PETRIȘOR PEIU	AUR	
2	VASILE MARIAN	AUR	
3	ANDREI EMIL DIRLĂU	AUR	
4	Istefan Geamiar	AUR	
5	CRISTINA DUMITRESCU	AUR	
6	Silviu George Călin	AUR	
7	Pete George Călin	AUR	
8	VLADU NICOLAE	AUR	
9	CRISTINA VÂNTU	AUR	
10	CONSTANȚINESCUL ROSICA	AUR	
11	STELIA NICULINA	AUR	
12	DANIELA STEFANESCU	AUR	
13	Vlădă Voiculescu	AUR	
14	Sorinel M. Ionut	AUR	

LISTA
 Susținătorilor propunerii legislative - „*Lege privind protecția consumatorilor
 față de executările silite abuzive sau intempestive*”

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
15	STOICA CIPRIAN - TITI	A.U.R.	
16	Ploșu Laurețiu	AUR	
17	Porosca Teodor	AUR	
18	SPAU DUMITRU	A.U.R.	
19	Lovic Sorin	AUR	
20	ROMAN MARIUS - VALENTIN	AUR	
21	Bărcășă Sorinel	AUR	
22	IACOB C. CIPRIAN	A.U.R.	

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

CAMERA DEPUTAȚILOR

LEGE

privind protecția consumatorilor față de executările silite abuzive sau intempestive

Art.1. - (1) Obiectul prezentei legi îl reprezintă protecția consumatorilor față de executările silite abuzive sau intempestive, prin eliminarea sau limitarea caracterului executoriu în sine al contractelor și actelor juridice utilizate de comercianți pentru declanșarea și derularea executării silite, precum și prin prevenirea și combaterea comportamentului abuziv sau neloial al creditorilor în procedura executării silite contra consumatorilor.

(2) Protecția locuinței familiei debitorului, astfel cum aceasta este definită la art.321 din Legea nr.287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, este un obiectiv prioritar al prezentei legi, fiind o expresie a obligației statului român de a ocroti familia.

(3) Prezenta lege se aplică raporturilor juridice dintre consumatori și comercianți, incluzând, dar fără a se limita la instituțiile de credit, instituțiile financiare nebancale, societățile de leasing, furnizorii de servicii de utilitate publică și entitățile care desfășoară activitatea de recuperare creanțe.

Art.2. - (1) Este abuzivă executarea silită care este demarată sau se derulează cu rea-credință, în scopuri care contravin legilor interesând ordinea publică și bunele moravuri sau în scopul de a determina consumatorul să își asume sau să efectueze plăți în favoarea creditorului, vădit disproporționate față de cuantumul inițial al creanței.

(2) Este intempestivă executarea silită demarată prematur sau în contradicție cu dispozițiile art.629 alin.(1) din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în condițiile în care există alte instrumente juridice sau faptice pentru realizarea creanței.

Art. 3. - (1) În sensul prezentei legi, are calitatea de consumator și codebitorul, precum și fideiusorul care nu este asociat, acționar semnificativ, administrator, director sau membru al organelor de conducere la debitorul principal persoană juridică.

(2) Sunt asimilați fideiusorului și girantul și avalistul unei cambii sau al unui bilet la ordin care garantează prin semnătură pe cambie sau pe biletul la ordin o creanță care intră sub incidența prezentei legi.

Art. 4. - Executarea silită a bunurilor sau a veniturilor debitorului care are calitatea de consumator este subsidiară în raport de revizuirea convențională sau de adaptarea judiciară a contractului, în vederea reducerii poverii datoriei și a sustenabilității pe termen mediu și lung a eforturilor debitorului de a achita creanța, în rate sau integral.

Art. 5. - (1) Anterior declanșării executării silite, creditorul are obligația de a analiza situația debitorului care are calitatea de consumator și de a-i propune, cu cel puțin 30 de zile înainte de declanșarea executării silite, pe suport durabil, cel puțin o măsură rezonabilă de prevenire a executării silite, adecvată situației concrete a acestuia, cum ar fi reeșalonarea obligațiilor, amânarea la plată, reducerea temporară a ratelor, conversia monedei creditului, refinanțarea internă, suspendarea ori limitarea temporară a dobânzilor sau alte măsuri similare permise de lege.

(2) Executarea silită a locuinței familiei constituie măsură excepțională și poate fi dispusă numai dacă, după analizarea măsurilor prevăzute la alin. (1), nu există o alternativă rezonabilă și mai puțin intruzivă pentru realizarea creanței.

(3) Neîndeplinirea obligației prevăzute la alin. (1) antrenează prezumția de caracter intempestiv al executării silite, iar în cazul în care debitorul are în întreținere copii minori, antrenează prezumția de caracter abuziv al executării silite.

(4) În cazul finalizării unei executări silite cu evacuarea debitorului din locuința familiei, acesta va avea dreptul de a nu părăsi locuința familiei timp de un an de la finalizarea procedurii de evacuare, drept pe care debitorul îl va putea exercita în vederea obținerii de către debitor a unei alte locuințe, în condiții decente pentru el și familia sa.

Art.6. - (1) În raporturile juridice în care consumatorii au calitatea de debitori, dispozițiile legale care conferă contractului, facturii sau altui act juridic în care este parte caracter de titlu executoriu contra consumatorului sunt inaplicabile.

(2) Dispozițiile alin.(1) au în vedere prevederile:

a) art.61 și art.100 din Legea asupra cambiei și biletului la ordin nr.58/1934, cu modificările și completările ulterioare;

b) art.53 din Legea asupra cecului nr.59/1934, cu modificările și completările ulterioare;

- c) art.101 din Legea notarilor publici și a activității notariale nr.36/1995, republicată, cu modificările ulterioare;
- d) art.8 și art.81 din Ordonanța Guvernului nr.51/1997 privind operațiunile de leasing și societățile de leasing, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- e) art.42 alin.(6¹) din Legea nr.51/2006 privind utilitățile publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- f) art.120 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.227/2007, cu modificările și completările ulterioare;
- g) art.1798, art.2157 și art.2165 din Legea nr.287/2009, republicată, cu modificările ulterioare;
- h) art.638 alin.(1) pct.2-4, art.639 și 640 din Legea nr.134/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art.7. - (1) În procedura încuviințării executării silită a contractelor, facturilor sau a celorlalte acte juridice care au caracter executoriu în sine, prevăzută la art.666 din Legea nr.134/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare, dacă debitorul ce urmează a fi supus unei executări silită are calitatea de consumator, citarea acestuia este obligatorie.

(2) Consumatorul poate să ceară, iar instanța este obligată să analizeze chiar și din oficiu caracterul abuziv al clauzelor contractului, facturii sau a altui act juridic care are caracter de titlu executoriu în sine, precum și deformarea comportamentului economic, în sensul Legii nr.193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, respectiv, al Legii nr.363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor.

(3) În cazul în care s-a încuviințat executarea silită, consumatorul poate formula apel împotriva hotărârii de încuviințare a executării. Apelul este suspensiv de executare. Dispozițiile alin.(2) se aplică în mod corespunzător.

(4) Dacă executarea silită are ca obiect locuința familiei, instanța verifică din oficiu proporționalitatea măsurii și caracterul său excepțional, având în vedere cel puțin quantumul creanței restante, valoarea bunului urmărit, conduita părților, existența unor măsuri alternative mai puțin intruzive, precum și interesele minorilor care locuiesc în imobil, menționând separat în decizia emisă motivele și concluzia analizei.

Art.8. - (1) În cazul în care se formulează contestație la executare, indiferent de dispozițiile art.713 din Legea nr.134/2010, republicată, cu modificările și completările

ulterioare, consumatorul poate să invoce, iar instanța este obligată să ia în discuție chiar și din oficiu, clauzele abuzive inserate în contractul sau actul juridic care are în sine caracter executoriu și pe care se întemeiază executarea silită contestată, precum și deformarea comportamentului economic, în sensul Legii nr.193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, respectiv, al Legii nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor.

(2) Nulitatea titlului executoriu constând într-un contract, factură sau alt act juridic căruia legea îi conferă caracter de titlu executoriu în sine va putea fi invocată și prin acțiune separată, în condițiile legii.

(3) Până la soluționarea contestației la executare sau a acțiunii separate care tinde la nulitatea titlului executoriu, instanța sesizată cu contestația sau, după caz, cu acțiunea de drept comun, va dispune cu prioritate, la cererea consumatorului, suspendarea provizorie a efectelor contractului sau ale actului juridic care are efect de titlu executoriu în sine, până la soluționarea definitivă a contestației sau a acțiunii de drept comun. Consumatorul este scutit de cauțiune. Dispozițiile art.200 din Legea nr.134/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu sunt aplicabile.

(4) Este interzisă orice evacuare din locuința familiei înainte de soluționarea cererii de suspendare formulate de consumator în condițiile prezentei legi.

Art. 9. - (1) În orice procedură de executare care vizează locuința familiei în care locuiesc minori, executorul judecătoresc are obligația de a sesiza de îndată serviciul public de asistență socială competent și, după caz, direcția generală de asistență socială și protecția copilului.

(2) Evacuarea nu poate fi pusă în executare mai devreme de 30 de zile de la data dovezii sesizării prevăzute la alin. (1).

(3) În termenul prevăzut la alin. (2), autoritățile competente analizează situația familiei și dispun ori propun măsuri de sprijin pentru prevenirea lipsei de adăpost și menținerea, pe cât posibil, a protecției minorului în cadrul familiei.

(4) În toate măsurile dispuse potrivit prezentului articol, interesul superior al copilului prevalează.

Art.10. - Prezenta lege este aplicabilă și procedurilor de executare silită aflate în curs de derulare, cu excepția art.3 alin.(1), care se aplică numai procedurilor de executare pornite după data intrării în vigoare a prezentei legi.

Art. 11. - Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

Președintele Senatului

Președintele Camerei Deputaților